

بخش معرفی کتاب

از میان معرفیهای رسیده شش کتاب متعلق به خانم دکتر سیمین دخت جهان پناه برای این بخش برگزیده شده تا از نظر پژوهشگران و علاقه مندان به ترجمه بگذرد.

Anthropologie Culturelle et education, C. Camilleri, paris; unesco, 1985. 162p.

"مردم شناسی فرهنگی و آموزش و پرورش" نوشته س. کامیری، که زبانهای فرانسه، انگلیسی و اسپانیایی منتشر شده است، مشکلات آموزشی معاصر را که از همگرایی امور تربیتی با جنبه‌های مختلف فرهنگی حاصل می‌شود، مورد بررسی کلی قرار می‌دهد. از نظر نویسندگان چه مربوط به ماهیت زیستی انسان نبوده و از فرهنگ او برمی‌خیزد می‌تواند در قلمرو آموزش و پرورش قرار گیرد. با وجود این، مردم شناسی فرهنگی و آموزش و پرورش دورانی طولانی جدا از یکدیگر نگاشته شده بودند.

کامیری، استاد دانشگاه رنه دکارت Rene Descartes فرانسه، در کتاب حاضر، اوضاع و احوالی را که ضمن آن این دو رشته به یکدیگر پیوسته‌اند، بررسی می‌کند و نشان می‌دهد که مردم شناسی فرهنگی می‌تواند خدمات ارزنده‌ای به امر آموزش بنماید. او برای اثبات این موضوع به بررسی موارد آموزشی متعددی در کشورهای غربی، و نیز کشورهای استقلال یافته جهان سوم می‌پردازد که در آن موارد تنها عدم آگاهی به ابعاد فرهنگی آثار منفی فراوان به باز آورده است. نویسندگان در مباحثی نیز این نظر را که فرهنگ خود می‌تواند منشاء فشار بر مردم و موهوم گرایی باشد، مورد بررسی و پژوهش قرار داده است. کتاب شامل ۶ بخش اصلی به ترتیب زیر است:

۱. تلاقی فرهنگ مردم شناختی و آموزش
۲. از جوامع ساده به جوامع پیچیده: نظری کلی به مسائل
۳. مدرسه و مشکلات فرهنگی ملی در غرب
۴. اقلیت‌های نژادی و مشکلات آموزشی مربوط به آنها
۵. فرهنگ و مسائل آموزشی در کشورهای جهان سوم
۶. مشکلات خاص: زبان، آزمون‌ها

نشریه علوم تربیتی

خوانندگان، بخصوص آنها که دست‌اندرکار آموزش هستند، در این کتاب اطلاعات گسترده‌ای از تجربه‌ها و فعالیت‌های اخیر آموزشی در جهان خواهند یافت که شاید تمایل آنها را به بررسی بیشتر در این زمینه برانگیزد.

Les Contenus de l'education: Perspectives mondiales

d'ici a l'an 2000, S. Rassekh et G Vaideanu, Paris :
Unesco, 1287, 311P.

" محتوای آموزش: دورنمای تحولات آموزشی تا سال ۲۰۰۰ " اثرش. راسخ

وژ. ودانو، به زبانهای فرانسه و انگلیسی کلیه مشکلات آموزشی را در چهار چوب تحولات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی بررسی می‌نماید. نویسندگان اذعان دارند که تفاوت‌های عقیدتی - سیاسی که در جوامع مختلف وجود دارد، موجب می‌گردد که همه کشورها در حل این مشکلات نتوانند یکسان بسیج شوند. با این همه نویسندگان کتاب کوشیده‌اند و جوه تشابه مشکلات آموزشی حال و آینده را در دنیا دریابند و در اختیار مسئولان برنامه ریزی، مربیان تربیت معلم و آموزگاران جوامع صنعتی و در حال رشد قرار دهند، به امید اینکه آنان بتوانند مشکلات نظام آموزشی خود را در چهار چوب مشکلات جهانی قرار دهند و بر تغییرات و تحولات حال و آینده در امر آموزش کشورشان، تسلط داشته باشند، و بدانها جهت دهند. مولفان بر این عقیده‌اند که با وجود تفاوت‌های فراوان میان ملل مختلف بهتر است محتوای آموزش و فعالیت‌های آموزشی، در داخل و خارج از مدرسه کشورها بر مبنای تحلیل حاضر تنظیم گردد.

حاضر شامل دو بخش است: در بخش نخست منابع و تحولات آموزشی تا سال ۲۰۰۰ بررسی شده از جمله تاثیرات تغییر جمعیت، تغییرات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و پیشرفت علوم بر امر آموزش. در بخش دوم، که بسوی آموزشی نواست، از تحولات در حال وقوع، دورنما و شیوه‌های نو سخن رفته و در آخر در نتیجه گیری کلی، پیشنهادات منابع، و انتظارات آمده است.

La Plaiification de l' education Comme Processus sorial,
Thierry Malan Paris: Unesco, 1986, 100P.

کتاب برنامه ریزی آموزشی یک فرآیند اجتماعی است " به زبانهای فرانسه و انگلیسی، اثری است حاصل مطالعات و تجربیات تیری مالان استاد دانشگاه سوربن. نویسنده با ارائه نمونه‌هایی از نظام آموزشی کشورهای فرانسه و جمهوری فدرال آلمان، نشان می‌دهد که

بخش معرفی کتاب

برنامه ریزی آموزشی به همان اندازه که مجموعه‌ای از عناصر اداری و فنی است ، یک فرایند اجتماعی نیز محسوب می‌شود .

مالان ، که طی سالهای ۸۸-۱۹۸۴ رئیس بخش برنامه‌ریزی آموزشی کشور فرانسه بوده است ، با آگاهی عمیقی که از نظام آموزشی کشور خود در دوره‌های مختلف و طولانی دارد به بررسی مراحل مختلف فرایند برنامه ریزی آموزشی از نظر عوامل سازنده آن می‌پردازد و در این زمینه به پرسشهای زیر پاسخ می‌گوید :

- چه ارتباطی میان عوامل سازنده فرایند برنامه ریزی وجود دارد ؟

- تلفیق این عوامل به کجا می‌انجامد ؟

- عملکرد عوامل مذکور چه تاثیری در جهت دادن به هدفهای آموزشی در انتخاب

سیاستهای آموزشی دارد ؟

- هدفهای یک طرح آموزشی چگونه تعبیر می‌شود و در هنگام اجراء به خصوص ،

در ارتباط با نوسانات بودجه‌های مربوط به آن ، چه تغییراتی می‌یابد ؟

مؤلف کتاب با بررسی نظام‌های آموزشی فرانسه و نیز آلمان ، بطور منظم و گام به گام سازوکار سازنده فرایند برنامه ریزی را تشریح می‌کند و روشن می‌سازد که عوامل و فرایندهای دخیل در برنامه ریزی از حاصل عمل آن مهم‌تر است .

Enseignement superieur et Stratification Sociale : Une
Comparaison internationale, Torsten Husen, Paris:Unesco,
1987, 74 P,

کتاب " آموزش عالی و ساختار اجتماعی : بررسی بین‌المللی "

" نوشته‌ترستن حسین که به زبانهای فرانسه و انگلیسی منتشر شده است ، ارتباط آموزش عالی و ساختار و طبقات اجتماعی را مورد مطالعه قرار می‌دهد . مؤلف کتاب ترسین حسین استاد افتخاری دانشگاه استکهلم ، بنیانگذار موسسه آموزشی بین‌المللی این دانشگاه و رئیس شورای اداری موسسه بین‌المللی برنامه ریزی آموزشی یونسکو در سالهای ۸۰-۱۹۷۰ بوده است . وی تجارب استثنائی خود را با نتایج پژوهشهای بی‌نظیر موسسه بین‌المللی برنامه ریزی آموزشی که طی هفت سال (۸۴ - ۱۹۷۸) در ارتباط با آموزش عالی و اشتغال در ۲۰ کشور در دنیا انجام شده ، در این کتاب گردآورده است .

نشریه علوم تربیتی

استاد حسین تئوری فرایند طبقات مختلف اجتماعی را تجزیه و تحلیل کرده و فرضیات و نتایج به دست آمده را با نتایج تجربی حاصله از طرح تحقیقاتی موسسه بین‌المللی برنامه ریزی آموزشی که در کشورهای در حال رشد انجام شده است و نیز با اطلاعات شخصی خود در این خصوص از کشورهای صنعتی، مقایسه کرده است.

او با این بررسی تطبیقی به نتایج جالبی در مورد تاثیرات خاستگاه طبقاتی خانواده بر آینده فرزندان به لحاظ امکان پذیرش در آموزش متوسطه و عالی، امکان ادامه تحصیل و نیز نتایج این تحصیلات از جمله در کارایی در کشورهای جهان سوم و صنعتی دست‌یافته، و تفاوت‌های بسیاری میان کشورهای در حال رشد و صنعتی در این خصوص پیدا کرده است.

کتاب به غیر از پیشگفتار و نتیجه شامل سه بخش اصلی به شرح زیر است:

I - تئورهای آموزشی مساوات خواه

II - آموزش رسمی و تاثیر آن در ساختار اجتماعی

III - فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در کشورهای در حال رشد: خاستگاه اجتماعی آنها

و خط سیرشان در جامعه، یا به سخن دیگر از چه طبقه‌ای برخاسته و به کجا می‌رسند.

Education et austerite; quelles options pour le planificateur

Keith M. Lewin, Paris Unesco, 1987, 174 P.

تحولات عمیقی که در اوضاع اقتصادی و اجتماعی از سالهای ۶۰ به این سو رخ داده است، بودجه توسعه آموزشی دولت‌ها را نیز به شدت تحت تاثیر قرار داده است. کتاب "آموزش و صرفه‌جویی: برنامه ریزی چگونه عمل کند؟ اثر کیت ام. لوین، نخستین پژوهش‌گسترده‌ای است که عوامل اصلی محدود کننده بودجه آموزشی را مشخص می‌سازد و نیز نتایج سیاست‌های صرفه‌جویی را در بازدهی آموزشی از جهت کمی و کیفی روشن می‌کند. لوین استاد دانشگاه ساسکس SUSSEX که تجربیات فراوانی در برنامه ریزی آموزشی دارد، در این کتاب که به دوزبان انگلیسی و فرانسه منتشر شده، تدابیری جهت مقاومت در برابر محدودیت‌های مالی - آموزشی و تقویت کارایی نظام آموزشی علی‌رغم فشارهای مالی و نیز یافتن منابع مالی دیگر غیر از بودجه دولتی ارائه داده است. هدف اصلی کتاب ارائه روش‌های برنامه ریزی متناسب، برای حمایت از گروه‌هایی است که بیشترین آسیب را از صرفه‌جویی در بودجه آموزشی جامعه می‌بینند.

بخش معرفی کتاب

L' education et les drogues ; prevenir, Paris: Unesco,
1987 , 76 P.

" با آموزش از استعمال مواد مخدر پیشگیری کنیم " (به زبانهای فرانسه، انگلیسی و اسپانیایی) کتابی است که یونسکو برای پاسخگویی به نیاز مبرم مربیان آموزشی به اطلاعات و نمونه‌های عملی در خصوص پیشگیری از استعمال مواد مخدر به چاپ رسانده است. کتاب تقریباً " کلیه اطلاعات مربوط به سازمانهایی که در زمینه پیشگیری از مواد مخدر فعالیت می‌کنند در خود جمع دارد. در این کتاب طرحی کلی از برنامه‌های آموزشی، متناسب با بافت های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی مختلف، در خصوص پیشگیری از استعمال مواد مخدر ارائه شده است.

دکتر پیر آنژل Pierre Angel روان‌کاو مرکز پزشکی مارموتان پاریس و، استاد دانشگاه سوربن VII و نیز نیکول فریدریش Nicole friderich سوئیس، مسئول سابق برنامه آموزشی یونسکو، در زمینه مشکلات مربوط به استعمال مخدر، و همچنین اتین برونسویک Etienne Brunswi رئیس بخش علوم آموزشی مواد و روشهای آموزشی یونسکو، مقالات بخش نخست این کتاب را از نگاهشانند. فعالیت‌هایی که مستقیماً در امر مبارزه با مواد مخدر، در کشورهای اسپانیا، گابن، انگلیس، استرالیا، سودان، فیلیپین، فرانسه، تایلند، مکزیک، کنیا، کانادا، آلمان و برمه انجام شده و نتایج حاصله و راه‌هایی که این کشورها برای مبارزه یافته‌اند، آمده است. در بخش سوم روش‌های غیر مستقیم برخورد با مسئله مواد مخدر نظیر بهره‌گیری از تئاتر و غیره بررسی شده است و در انتها، در بخش چهارم، تجربیات کشورهای فیلیپین، کانادا و انگلیس در خصوص پیشگیری از استعمال مواد مخدر ارزیابی شده است.